

מילה בסלע

הכזקתה

הצדקה להזעקות הציבורית בעניין כלשהו. אפשר להשתמש בה גם בשלילה: "לא כזקתה" - המציאות טובה מהצפוי; הצעקה היתה מוגזמת. דוגמה: שר האוצר התייחס בזלזול לתביעות ההסתדרות, באומרו כי המציאות היא לא כזקתה.

לוקט על ידי

אלעד פריימרק אב לדנה כיתה ב' ואיה גן דולב, קשת
ענבל חזות אם לדניאל כיתה ב' ונועם כיתה א', קשת

וְעִמְרָה כִּי-רָבָה; וְחִטָּאתָם--כִּי כָבְדָה מְאֹד. אֲרָדָה-נָא וְאַרְאֶה - הַכְּצַעְקָתָה הַבְּאֵה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה; וְאִם-לֹא, אֲדַעְנָה. (בראשית יח כ-כא)
הצעקה המקראית היא לא סתם צעקה, אלא זאת הצעקה של סדום ועמורה - שעלתה עד השמים. היום משתמשים במילה כדי לשאול האם יש

המילה "הכְּצַעְקָתָה" היא מילה תנ"כית הבנויה באופן ייחודי: ה' השאלה + כ' הדמיון + צעקה + שלה (בה' האחרונה יש מפיק). פירושה: האומנם? האם הצעקה היתה מוצדקת? (מילולית: האם כמו הצעקה שלה?) המילה מופיעה בתנ"ך פעם אחת, בסיפור על סדום ועמורה: וַיֹּאמֶר ה': זַעְקַת סְדֹם

משפטים שמות כא א-כד יח

פרשת השבוע למשפחה

יכסנו ונפל שמה שור או חמור... (שמות כ"א ל"ג).

"מעשה באדם אחד שהיה מסקל (אבנים) מרשותו לרשות הרבים ומצאו חסיד אחד, אמר לו (החסיד) ריקה, מפני מה אתה מסקל מרשות שאינה שלך לרשות שלך? לגלג עליו (בעל השדה). לימים נצטרך (בעל השדה) למכור שדהו והיה מהלך באותו רשות הרבים ונכשל באותן אבנים, אמר: יפה אמר לי אותו חסיד מפני מה אתה מסקל מרשות שאינה שלך" (בבלי בבא קמא נ' ע"ב).

התורה מזהירה אנשים מפני יצירת מפגעים ברשות הרבים וגם ברשות היחיד, כך שאם אדם חפר בור אפילו בתוך שטחו ונפל שמה בעל חיים, חופר הבור חייב לשלם בעד הנזק שנעשה.

שאלות לדיון

מדוע אדם שחופר בור בתוך שטחו חייב לשלם פיצוי לאדם שבעל החיים שלו נפל לתוך הבור?

חשבו עם הילדים כיצד ניתן להביא למודעות שרשות הרבים היא של כולם והפוגע ברשות הרבים פוגע בראש ובראשונה בעצמו.

עניי עירך קודמים

"אם כסף תלווה את עמי את העניי ממך לא תהיה לו כנושה לא תשימון עליו נשך" (שמות כ"ב כ"ד).

כבר מתקופת הבבלים (חוקי חמורבי) יש עדויות לאיסור הגנבה, אם של חפץ, בעל חיים או אדם. מידת העונש לגנב תלויה במעמדו של בעל הגנבה. ככל שמעמדו של בעל הגנבה גדול יותר, כך העונש שמושת על הגנב גדול יותר. לפי התורה, אין כמובן הבדל בין גונב מבית עשיר לבית עני, אולם יש הבדל בעונש בין גנבת שור לגניבת שה.

שאלות לדיון

האם צריך שיהיה הבדל בעונש בין גנבה מבית עשיר וגנבה מבית עני? אולי העונש צריך להיות ביחס הפוך לבית ממנו נגנב, עונש גבוה לגונב מעני וחמור פחות לגונב מהעשיר.

האם במשפט הנהוג במדינת ישראל העונש לגנב תלוי במעמדו של בעל הגנבה או במעמדו של הגנב?

האם אין חשש שהשופט אפילו באופן בלתי מודע יפלה בין עשיר לעני בפסיקתו? (מבחן בוזגלו).

היכן בפרשתנו התורה מזהירה את השופט שלא יפלה בדיון בין עני ועשיר?

מדוע התורה מבדילה בעונש בין גנבת שה ושור? הם אין דין פרוטה כדן מאה? או שמה יש הבדל אם נגנב דבר החיוני לקיום האדם או נגנב דבר מותרות?

היכן עוד בפרשה התורה מבדילה בדיון של הגנב (רמז: מצב הגנבה בעת הימצאה).

זהירות עובדים בכביש

וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא

הנושאים המרכזיים בפרשה

- * דיני עבדות
- * דיני נזיקין ופיצויים
- * דיני מוסר: יחס החברה לחלשים, משפט צדק, איסור לקיחת שוחד
- * מצוות שנת שמיטה, שבת ושלושת רגלים
- * השגחת המלאך על ישראל במסעם במדבר
- * עליית משה להר סיני ושהייתו בהר במשך ארבעים יום

שבת זו היא השבת שלפני ראש חודש אדר, ולכן קוראים בנוסף לפרשת השבוע את פרשת שקלים העוסקת במצוות מחצית השקל. פרשת שקלים היא הפרשה הראשונה מבין ארבע פרשות הנקראות עד לשבת שלפני חג הפסח. פרשת משפטים כוללת חמישים ושלוש מצוות העוסקות בתחומים שונים - דיני נפשות, נזקי גוף, דיני גנבה ורכוש, ודיני נזקים הנגרמים על ידי בעלי חיים או אש. בפרשה מופיעים גם דינים הקשורים לשבת לחגים ולשנת השמיטה.

בלימוד השבת נתמקד במספר מצוות מתוך הפרשה והמפטייר עליהן ניתן לדון בצוותא כל המשפחה.

עונשו של הגנב

"כי יגנוב איש שור או שה וטבח או מכרו, חמישה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה" (שמות כ"א ל"ז).

התשלום השנתי

”זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש ... כל העובר על הפקודים מבין עשרים שנה ומעלה יתן תרומת ה'. העשיר לא ירבה והדל לא ימעט”. (שמות כ”ט י”א - ט”ז).

פרשת שקלים הנקראת במפטיר של פרשת השבוע עוסקת בחיוב על כל אחד מישראל שמלאו לו עשרים שנה ויותר לתת תרומת מחצית השקל עבור קורבנות הציבור שהוקרבו בבית המקדש. מטרה נוספת לגביית מחצית השקל היא ביצוע מפקד אוכלוסין לעם ישראל.

”מצוות עשה מן התורה ליתן כל איש מישראל מחצית השקל בכל שנה ושנה. אפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב, ושואל מאחרים או מוכר כסות שעל כתפו, ונותן מחצית השקל כסף, שנאמר העשיר לא ירבה והדל לא ימעט”. (רמב”ם הלכות שקלים פרק א’).

שאלות לדיון

מה מיוחד במצווה זו שמחבת את העני

”בת הייתה לו לרבי עקיבא. אמרו לו לרבי עקיבא חוזים בכוכבים: ביום שבו תכנס בתך לחופה יכישה נחש ותמות. היה רבי עקיבא דואג על הדבר מאוד. ביום חתונתה נטלה בתו את הסיכה המקשטת את ראשה ונעצה אותה בסדק שבקיר. ננעצה הסיכה בעינו של הנחש שהיה חבוי שם. בבוקר כאשר הוציאה את הסיכה, נמשך ויצא הנחש המת. אמר לה אביה: מה עשית שזכית לכך וניצלת מהנחש? אמרה לו בערב החתונה בא עני ודפק על הדלת, וכולם היו טרודים בסעודה ולא היה מי שישמע אותו. הלכתי, נטלתי את מנת האוכל שהבאת לי ונתתי לו. אמר לה רבי עקיבא: מצוה עשית ובזכותה ניצלת. יצא רבי עקיבא ודרש ‘צדקה תציל ממות’” (בבלי שבת קנ”ו ע”ב).

שאלות לדיון

על מי נאמרה דרשתו של רבי עקיבא על נותן הצדקה, על המקבל, או אולי על שניהם?
חשבו עם הילדים: מדוע חשוב לעזור לעני ואיך ניתן היום לעזור?

למכור את הבגד שעל גופו בכדי שיקיים את המצווה?
היכן בפרשת השבוע יש מצווה הקשורה בעני שנדרש למכור את בגדו?
מדוע לא ניתן לעשיר להרבות בתשלום ו”לממן” בכספו את העני?

נקודה למחשבה

מדוע מחצית השקל? כותב החזון איש בקובץ אגרות “נכון שאחד ועוד אחד הם שניים, אבל בשום פנים האחד אינו החצי של שניים, כי לשניים יש ערך סגולי משל עצמו ומעל ומעבר לאחד ועוד אחד.” במושגים של היום אומר החזון איש שהשלם גדול מסך כל חלקיו. מחצית השקל שכולנו נדרשים לתת כשווים היא מה שמאחד אותנו. החצי השני הוא מה שמייחד אותנו כאינדיבידואליים. חשוב שנמשיך להיות כולנו שותפים לעשייה ונדע לתת מקום לכל מי שרוצה לתרום מייחודו ומכישורו.

ישי דויטשמן

אב לנטע, כיתה ד' וגלעד כיתה א', קשת

אומרים שהיה פה מוסר לפני שנולדנו

על תפקיד השופט בראי היהדות

החירות הזו עלולה לפגוע באחר. בנקודה הזו מוטלות מגבלות על החירות.

אולם נקודת המוצא של חוקי התורה שונה לחלוטין. כאן הבסיס לכל הוא האמת של הקב”ה, וכך “הסתננו” להן מצוות (חוקים) שבאות מתוך נורמות התנהגות שמצופות מהאדם בהיותו אדם ולא כדי להגן על חברו. דוגמה טובה מפרשתנו היא הציווי לעזור לשונאך בדרך: “כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו וחדלת מעוזב לו עזב תעזב עמו” (שם, כ”ג, ה’). בעזרה לחמור שונאך אין שום הגנה על זכותו של האיש, אלא ציפייה להתנהגות מוסרית וערכית. הדוגמה המובהקת לכך, כפי שמציין הרב נבון, היא הציווי מספר ויקרא: “ואהבת לרעך כמוך” (ויקרא י”ט, יח).

דיינים שישבו על כס המשפט בימים שבהם דנו לפי חוקי התורה נדרשו לגזור עונשים על אדם לא רק כי פגע בזכותו של חברו, אלא גם אם לא עמד בחובתו שלו. מצד אחד זה נשמע מורכב הרבה יותר. מצד שני, ניתן לצפות שניהול אורח חיים שמושגת על ערכים מוסריים גבוהים מאלו שנהוגים כיום יעמיד כדרך שבשגרה חברה יציבה ובריאה הרבה יותר.

לירון מרזו

אב לאמרי, תלמיד כיתה א'

- אולי יקללוהו ויתעוררו מתוך כך לקום עליו, כמו שאמר החכם למלך עם המון העם: ‘הזהר שלא יאמרו, שאם יאמרו יעשו, ויהיה בזה רעה רבה, כי הוא במשפט יעמיד ארץ’. כלומר, החשש הוא שהצהרות גוררות למעשים, ולכן מוטב לעצור את הסכנה עוד בשלב הדיבורים.

לא סתם עומדים הדיינים, מאז ומעולם, בקו האש. חלק ניכר מזמנם הם משקיעים בבירור סוגיות שבין אדם לחברו, ואגב כך משרטטים את נורמות החיים שלפיהן עלינו לנהוג. זה עתה פרש מתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז, שבמהלך 6 שנים העמיד לדיון נשיא לשעבר וראש ממשלה, והביא להרשעתם של שלושה שרים ושל שרים לשעבר. במקרה של חיים רמון נכנס היועץ לנבכי נאותות ההתנהגות שבין גבר לאישה. במקרה של השר לשעבר, צחי הנגבי, הוא השתמש על מנת לעצור את שטף המינויים הפוליטיים שהיו עניין שבשגרה במערכת הפוליטית.

אולם עם כל הכבוד לביניש, קרא ומזוז, תפקידו של הדיין היהודי בימי קדם היה מורכב יותר. כפי שחידד יפה הרב חיים נבון, עיקר החוקים בימינו שנוגעים ליחסים שבין אדם לחברו שואפים לשמור על הזכות של הזולת ולמנוע פגיעה בו. כלומר, האדם זכאי לחירות עד המקום שבו

פנחס כהן נכנס לאולם בית המשפט. “זאת השופטת ביניש?” הוא שאל את אחד הנוכחים. משנענה בחיוב, הוא חלץ את נעליו והשליכן על נשיאת בית המשפט העליון. נעל אחת פגעה הישר בראשה של הנשיאה. היא נפלה וטופלה במקום. כהן נתפס מיד, ובעת כתיבת שורות אלו כבר הוגש נגדו כתב אישום.

אמנם המקרה של ביניש תפס כותרות ענק בשל הפגיעה באחד מסמלי השלטון, אבל אין זאת הפעם הראשונה ששופטים מאוימים. השופט ג’ורג קרא, שגזר על בני משפחת פשע מהשרון עונשי מאסר ממושכים, קיבל מאז מאבטחים במתנה. “החיים שלך כאדם, כאיש פרטי, נגמרים באותו רגע שאתה מתחיל להיות מאויים”, הוא סיפר. “להיות מאויים זה להסתובב 24 שעות עם אבטחה צמודה. אין לך את הפרטיות שלך. אתה יושב בתוך הרכב שלך, אתה לא יכול לעשות שום דבר. אפילו את המוזיקה שאתה אוהב לשמוע, אתה לא יכול לשמוע. התחושה לא נוחה.”

אבל גם קרא הוא לא הראשון שחווה איומים. “אלוהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר”, מזהיר הכתוב בפרשתנו (שמות כ”ב, כ”ז), ובעל ספר החינוך לומד מכאן כי הכוונה לדיינים ומסביר: “...כי בקללת הדיין תקלות רבות, כי המון העם בסיכלותם שונאים אותו, ואם לא יזוהרו על קללתו

כחומר למחשבה ולהנחלת ערכים

ספרי הלימוד במערכת חינוך משקפים את האופן שבו חברה מסוימת מבקשת להנחיל את האתוסים ותפיסות העולם שלה לצאצאיה. בעצם היותם סוכני שינוי ובה בעת גם שימור, מסייעים ספרי הלימוד ליצירתה של תודעה תרבותית פוליטית ולאומית. הדיון על האופן שבו ינוסח ספר לימוד במקצוע מסוים עשוי להיות לווט מאוד משום שהוא תובע צנזור של נושאים שונים הנמצאים בלב ויכוחים אידיאולוגיים עקרוניים. מערכת החינוך הישראלית המפוצלת למספר כה רב של זרמי חינוך (ממלכתי, ממ"ד, עצמאי) מאפשרת, מטבע הדברים, הוצאה כמעט אין סופית של גרסאות ספרי לימוד לגבי נושאים משותפים הנלמדים בהתפצלויותיה השונות של המערכת. לדעת, קיימת חשיבות רבה שהזרם הרביעי המתהווה, קרי "החינוך המשותף" יגיש לתלמידיו ולמוריו ספרי לימוד יחודיים לו המבטאים בתכניהם את נושא השיתוף החילוני-דתי ויבכר אותם על שימוש בספרי הלימוד הקיימים. כך, לדוגמה, חוברות וספרים ללימוד מקרא ומשנה - נכון יהיה ליצור

טקסט פדגוגי הנשען על פרשנות וביקורת המקרא והמשנה מן ההיבט המשולב, במקום להשאירו כפי שהוא היום, נתון לפרשנות חז"לית בעיקרה. דוגמה נוספת, האם אין זה נכון יותר שהחברות לחינוך לשוני יכילו בתוכן טקסטים הנותנים ביטוי ועדיפות למסרים של פלורליזם דתי-חילוני, ובכך יסייעו ליצירת קוד שיח הכרחי לבניית הזהות הקולקטיבית של תלמידי הזרם הזה ומוריו? יש שיאמרו שהעניין כולו הוא עניין כלכלי גרידא. מספר התלמידים הלומדים בזרם החינוך המשותף נמנה בכמה מאות או אולי אלפים בודדים, ולכן אין הצדקה כלכלית להוציא לאור מספר כה רב של ספרי לימוד בנושאים כל כך רבים ומגוונים. יש ממש בטענה הזאת, אך למרות זאת, רצוי מאוד לגבש החלטה לגבי נושא מסוים הנלמד בבתי הספר של "קשת" ולהשקיע סכום כסף שיוועד לניסוח ספר לימוד הנותן ביטוי בתכנון, בעריכתו ובצורתו הגראפית לתפיסת העולם המיוחדת ל"קשת".

רונן כהן

אב לאור, כיתה ד' קשת

ט"ו בשבט
בגני קשת

סדר ט"ו בשבט קהילתי למבוגרים, בהשתתפות מאה וארבעים חברי קהילה ואורחים

כלאני הייגי ילד

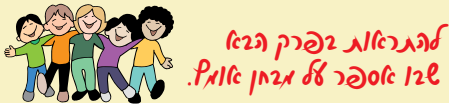
הפינה לילדים שגם להורים מותר לקרוא

פרק שלישי והפעם: על משחקים משוגעים במיזח ועל וטירו

הי ילדים, אני טל הקטן מהשיכון זוכרים אותי? בשיכון שלנו של שנות השבעים (של המאה הקודמת) עוד לא היה כביש סלול. דרך כורכר הובילה אל הבתים עם הגגות האדומים. בקיץ העלתה הדרך אבק מגלגלי המכוניות ובחורף הגשם סחף את הכורכר, בנחל עכור, אל חצרות הבתים. אבל לנו הילדים זה לא הפריע בכלל שאין כביש, ההיפך. את המשחקים הכי משוגעים היינו עושים על דרך הכורכר שבין הבתים. אתם בטח שואלים את עצמכם אם לא היה מסוכן לשחק על הדרך, שהייתה מיועדת למכוניות ובכן, באותם ימים, לא היו כמעט מכוניות לאנשים. מכוניות בודדות היו עוברות על הדרך, בתדירות די נמוכה.

אנחנו הילדים חיכינו בעיקר לאלטע-זאכן, שהגיע עם סוס ועגלה ארוכה שעשויה מעץ. אלטע-זאכן, היה עגלון זקן, שקראו לו עמיאל זרינקל. הוא נדד לו ברחובות השיכון וכל מי שהיה לו משהו ישן, שהוא לא היה צריך, הוא היה מבקש מעמיאל זרינקל שיעצור את העגלה לרגע, היה מוציא את המשהו הישן מהבית או מהחצר ומעלה אותו על העגלה. את העגלה של אלטע-זאכן היינו שומעים ממש מרחוק, כי על הסוס שלו היה תלוי פעמון גדול, והוא בעצמו היה קורא בקולי קולות: "אלטע-זאכן! דברים ישנים לקנות!" אנחנו, הילדים, היינו מתכוננים לרגע שבו הוא יגיע ויעבור אצלנו ברחוב. כשהעגלה הייתה מתקרבת, היינו מתחבאים בחצר, על יד השער ואז ברגע שהעגלה הייתה עוברת אותנו, היינו רצים ונתלים עליה מאחור. החוכמה הייתה להיתלות ככה שהזקן לא היה מרגיש ולנסוע קצת על העגלה. האמת שקצת פחדנו ממנו, מהעגלון כי הוא החזיק על העגלה שוט ארוך. דורון, חבר שלי, אמר שבקצה השוט יש לו גולת מתכת ואוי למי שהשוט יפגע בו. אבל אף אחד לא זוכר שאי פעם שעמיאל זרינקל פגע במישהו. האמת, שאף פעם

בבקשה לקחת את הטירו מהעגלה? הזקן חייר. זה היה סימן, קפצתי מאחור ולקחתי את הטירו. בינתיים החברים יצאו מהחצרות והתקרבו אלינו. קפצתי למטה מהעגלה ואז אמרתי בקול רם שישמע: "תודה רבה, ואנחנו מאוד מצטערים שקפצנו לך על העגלה". עמיאל לא אמר דבר. קרא לסוס "דיו" שנשמע בכלל כמו "דייה" והסוס והעגלה הלכו משם. אנחנו... המשכנו לשחק בטירו עד הערב.

נחמד שאבא שלי שיחק עוד כשהיה ילד בקיבוץ. מקל קצר ומחודד משני הקצוות שימש כבסיס למשחק ונקרא טירו. את הטירו הניחו על הארץ והיו מכים אותו במקל אחר, ארוך יותר שיקפוץ ויתרומם ואז מכים אותו למרחק כמו בבייסבול. שתי קבוצות עמדו זו מול זו. האחת זרקה את הטירו והשנייה ניסתה לתפוס אותו באוויר. בינתיים כשהטירו עף, היו רצים כמו בארבע תחנות אל עבר התחנה הקרובה ומנסים לעשות הקפה שלמה. באותם אחרי הצהריים שקרה המקרה, שיחקנו בטירו והיינו כל כך שקועים שלא שמנו לב שהעגלה עם אלטע-זאכן התקרבה אלינו. היינו כל כך שקועים שאפילו כשהיה קרוב הקפצנו את הטירו ופגענו בו. הטירו התרומם באוויר ו... נחת בתוך העגלה של עמיאל העגלון. אוי ואבוי. העגלה כבר התחילה להתרחק והטירו יחד איתה. אני התנדבתי להציל את הטירו. אבל הפעם, במקום להתגנב מאחור, קראתי בקול רם "אלטע-זאכן!" העגלה נעצרה בבת אחת. עמיאל הסתובב אלי ושאל "מה אתה רוצה ילד?" הסתובבתי לאחור וכל החברים נעלמו, התחבאו כרגיל בחצר. קצת פחדתי, ואמרתי בקול קטן: "אני יכול

לא ראינו אותו אפילו מחזיק את השוט ביד, הוא היה תמיד תלוי באותו מקום על ידו. ובכל זאת, קצת פחדנו. באחד הימים, קרה מקרה לא כל-כך נעים, שאחר כך קצת הצטערנו שקרה. באותו יום אחרי הצהריים, היו די הרבה ילדים ברחוב. שמענו מרחוק את קריאתו של עמיאל "אלטע-זאכן!" דברים ישנים לקנות" והתכוננו במחבוא. אבל לא נזהרנו בכלל, ובמקום לעלות מאחור, אחד-אחד שלא ירגיש, נתלינו חמישה ילדים מאחור על העגלה. מכובד המשקל החלק האחורי של העגלה ירד למטה במהירות גדולה והחלק הקדמי התרומם למעלה. אתם צריכים להבין שבחלק הקדמי ישב עמיאל זרינקל, מחזיק את מושכות הסוס בידו. בבת אחת התרומם עמיאל למעלה, מרוב בהלה הוא משך את הסוס שצהל בבהלה גם הוא ונעצר במקום. אנחנו קפצנו מהעגלה והחלק הקדמי ירד חזרה במהירות וכמעט הפיל את עמיאל. כל כך נבהלנו שברחנו משם בחיפזון. מייד אחר-כך הצטערנו מאוד, כי לא ביקשנו סליחה. הבטחנו לעצמנו שבפעם הבאה שעמיאל יגיע נתנצל ונתפייס איתו. ההזדמנות לא אחרה לבוא. היה זה באמצע משחק בטירו. טירו היה משחק

תעלומת מטמון הברון פרק 17 - דברים של דתיים

יהודה זלצברג

* כל האירועים והדמויות בסיפור בדיוניים לחלוטין, אך עלילת הסיפור נסמכת בחלקה על עובדות נכונות בהיסטוריה של המושבה מזכרת בתיה.

כשגיל הגיע בערב למועדון אפרת כבר המתנה לו בעיניים רושפות, "ממך ציפיתי ליותר! איך יכולת לגלות למאיר על האוצר? זה יכול להרוס לנו את כל התכנית למצוא את האוצר. אתה לא יודע לשמור על הפה שלך?" גיל התגונן, "לא יודע איך הוא גילה, אבל לא עשיתי את זה בכוונה, אני ממש לא מבין מתי הוא שמע אותי מדבר על האוצר! הוא בטח עקב אחרי כמו היום בבוקר, זה מתאים לו להתנהג ככה". עמית היסה אותם כשראה דרך החלון שמאיר מתקרב למועדון. עמיחי הוציא תנ"ך מתיקו ועמית שטח על השולחן הדפס של הדף המצולם. הילדים עיינו בדף ואופיר שאל, "מה זה אומר שיש קו מתחת לפסוק הראשון?" אפרת הציעה, "זה כמו קו מפריד, כאילו שיש משהו שונה בין הפסוק העליון לאלה שמתחתיו". עמית הוסיף, "כן, צריך להתייחס לפסוק הראשון באופן שונה משאר הפסוקים". הילדים פתחו את התנ"ך במראי המקומות שהופיעו בדף, עמיחי הקריא את הפסוקים מילה במילה (לעיתים היו הפסוקים מעט קשים לקריאה), וגיל רשם אותם זה אחר זה על-פי הסדר המופיע בדף. הילדים התבוננו בפסוקים, קראו אותם שוב ושוב, ולא מצאו שום מכה משותפת או קשר גיוני המחבר ביניהם. "זה לא יצליח ככה", פסק גיל לבסוף, "כנראה שנצטרך להבין יותר לעומק מה כל פסוק אומר מבחינת ההקשר שלו". אורית הפריחה אנהא לאוויר, "בדרך לאוצר הזה אנחנו עוד נהפוך לתלמידי חכמים..."

ילדים יקרים, הקזל האיר פנים לחבורת מטמון הברון, וברגע האחרון הצליחו לעלות על עקבותיה של התיבה השנייה שהחביא רבי אברהם יעקב גלמן במתחם הבאר הנודעת של מזכרת בתיה. הפועלים המשפצים את איזור הבאר נתנו לילדים להתבונן בדף שהיה בתיבה, בטרם יסרו את הדף למזיאון על-מנת לחקור אותו ולשמרו. הדף הכיל חמש שורות קצרות כתובות בכתב ידו של גלמן. מה פתוב בדף? האם זהו רמז שיוביל למקום נוסף? והאם בפתחנה הבאה מחכה להם האוצר הנכסף?

שושנה הייתה הראשונה לומר את מה שהבינו גם אחרים בקבוצה, "אלה פסוקים מהתנ"ך. אכן, בדף היו רשומים זה מתחת לזה מראי-מקומות מחמישה ספרי תנ"ך שונים. עמית התאונן, "קודם הרמז היה משהו מהגמרא, עכשיו זה משהו מהתנ"ך, למה הכול צריך להיות דברים של דתיים?" נעמה חיכה משועשעת, "כתב את זה רבי אחד, איש דתי ושומר מצוות, מה רצית שהוא יכתוב? חידות מהמיתולוגיה היוונית?" אחדים מילדי החבורה גיחכו אף הם לשמע הצעתה של נעמה. מאיר היה חסר סבלנות והפטיר, "בואו נלך להסתכל מה כתוב בפסוקים". גיל התנגד מיד, "לא! עמיחי ואפרת לא נמצאים פה, שניהם יחזרו בערב. בואו נקבע להיפגש במועדון הערב". החברים הסכימו, ועמית סיים בנימה מודגשת של רוגז, "ושמישהו יביא תנ"ך!"